

Tři mocné ženy

(Ndiaye, M.: Tři mocné ženy. Tři příběhy o vzpouře, hrdosti, samotě a lásce. Brno: Jota, 2010; 248 s. ISBN 978-80-7217-763-9)

Anna Švecová, Filozofická fakulta PU, anna.svecova@gmail.com

Marie NDiaye sa narodila roku 1969. Písať začala v pomerne v mladom veku, t.j. v dvanástich rokoch. Svoju prvú knihu vydala ako osemnásťročná. Lásku k slovu vyjadrila nielen písaním, ale aj štúdiom lingvistiky na Sorbone. Jej literárna tvorba bola niekoľkokrát ocenená. Román Čarodejnice získal v roku 1998 cenu UNESCO, za román Róza Kaprová bola ocenená v roku 2001 cenou Fémina.

Pojem moc zväčša v človeku evokuje akési mocenské štruktúry, nátlak či násilie, respektíve presadzovanie vôle nejakého jedinca či skupiny na úkor ostatných. V týchto troch príbehoch však moc nadobúda iné odtienky, dokonca v každom príbehu je samotný odtieň odtienka odlišný. Moc je šatom duší troch hlavných hrdiniek. Je vlastnosťou, ktorá im umožňuje prekonať prekážky a napriek vonkajšej krehkosti ponúka kontrast k vnútornej sile o ktorej hrdinky spočiatku možno ani netušia. Šaty mocnosti sú šatom duše, ktorá ani netuší čo všetko vydrží, čo všetko dokáže prekonať...

Hrdinka prvého príbehu Norah, zápasí s postavou svojho otca, ktorý kedysi opustil ju, sestru a ich matku a vzal so sebou syna a brata Sonyho: „*Jejich otec byl už takový, nemilosrdný a krutý.*“ (s. 39) Navyše po príchode k otcovi zisťuje, že má zastupovať svojho brata Sonyho, ktorý je obvinený z vraždy. Musí riešiť svoj vzťah k otcovi, k partnerovi s ktorým žije, k priateľovej dcére a taktiež k sebe samej. Retrospektívne sa dozvedáme o jej živote bez brata, o prázdninách strávených s bratom, o otcovej prehnanej kritickosti k jej fyzickému vzhľadu... .

V poradí druhý príbeh je čitateľovi odkrývaný prostredníctvom Rudyho, ktorý doviedol svoju manželku Fantu do Francúzska s príslubom nádhernej budúcnosti. Fanta si napriek sľubom manžela nedokázala nájsť učiteľské miesto, ktoré zastávala pred presťahovaním. Stala sa z nej žena v domácnosti, ktorá sa stará o syna Džibrila. Rudyho prenasledujú mnohé výčitky svedomia, bojí sa, že ho Fanta opustí, že ho nenávidí, lebo jej nedokázal poskytnúť život, aký jej sľúbil. Rudy mysticky pripisuje Fante aj napadnutie dravým vtákom, ktorý ho poranil na čele, myslí si, že Fantu nedokáže urobiť šťastnou: „*Fanto, to už nebylo nutné posílat na mě toho trestajícího ptáka – vážně, to už nebylo nutné.*“ (s. 144) Životná situácia tejto prisťahovalkyne nie je jednoduchá, no v závere sa stretávame s jej úsmevom.

Khady Demba je protagonistkou tretieho príbehu, ktorej sa nikdy nepodarilo počať vytúžené dieťa. Hodnotu svojho manžela si uvedomuje až po jeho smrti, pretože počas jeho života sa premenil na prostriedok na získanie dieťaťa. Po manželovej smrti ostáva vydaná napospas jeho rodine, ktorá ju nikdy nechcela prijať do svojich radov. Rozhodnú sa, poslať ju do Francúzska. Táto cesta však končí tragicky pre jej fyzické telo, ktoré završuje svoju púť, jej duša však smeruje k vytúženej slobode.

Tri mocné ženy sú napriek svojej zdanlivej krehkosti naozaj oblečené do šiat vytrvalosti, húževnatosti a mocnosti. Navyše nám autorka tieto príbehy podáva štýlom pretkávaným nitkami poetického štýlu, tajuplnosti a náznakov, ktoré jednotlivé postavy jemne prepájajú. Kniha ponúka pohľad do zákutí ženského vnútra, ktoré je plné prekvapení, tajomnosti a samozrejme nezodpovedaných otázok.